

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. ²⁴⁴/2007

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Γ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ
Συνεδρίαση της 12^{ης} Ιουνίου 2007

Σύνθεση:

Πρόεδρος:

Γεώργιος Πουλάκος, Αντιπρόεδρος.

Μέλη:

Πασχάλης Κισσούδης, Νικόλαος Μαυρίκας, Ιωάννης Τρίαντος, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Ανδρέας Χαρλαύτης και Ασημίνα Ροδοκάλη, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής:

Νικόλαος Μαυρίκας, Νομικός Σύμβουλος

Αριθμ. Ερωτήματος:

Υπ' αριθμ. 23995/2-5-2007 έγγραφο Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α. (Τμήμα Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α.) Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Περίληψη ερωτήμ.:

Εάν δημοτικοί σύμβουλοι, οι οποίοι εξελέγησαν μέλη του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου ή μέλη της δημορχιακής επιτροπής ως ανήκοντες στο συνδυασμό της πλειοψηφίας ή σε συνδυασμούς της μειοψηφίας και σε χρόνο μεταγενέστερο της εκλογής υπέβαλαν δήλωση ανεξαρτητοποίησης, κατ' άρθρο 94 παρ. 4 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, συνεχίζουν την άσκηση των καθηκόντων τους υπό τις ανωτέρω ιδιότητες και μετά την ανεξαρτητοποίησή τους.

Επί του πρόσθεν ερωτήματος το τμήμα εγνωμοδότησεν, ομοφώνως, ως ακολούθως :

Ι.α. Στο άρθρο 94 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α, 114) ορίζονται τα ακόλουθα :

«1. Οι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν απεριόριστο το δικαίωμα της γνώμης και της ψήφου κατά συνείδηση.

2. Τα μέλη του δημοτικού συμβουλίου διακρίνονται σε δημοτικές παρατάξεις, ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί, εφόσον ο τελευταίος έχει εκλέξει τουλάχιστον έναν δημοτικό σύμβουλο.

3. Επικεφαλής της δημοτικής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος δήμαρχος και, στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδυναμίας του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των δημοτικών συμβούλων που ανήκουν στην παράταξη.

4. Μέλος του δημοτικού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωσή του προς το Προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη δημοτική παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.

5. Εάν η δημοτική παράταξη έχει τουλάχιστον τρία μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγραφεί σύμβουλος, ο οποίος είναι μέλος της».

βι. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 92 παρ. 1 του ανωτέρω Κώδικα, στον πρώτο και στον τρίτο χρόνο της δημοτικής περιόδου το δημοτικό συμβούλιο εκλέγει, χωριστά, και με φανερή ψηφοφορία τον Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και το Γραμματέα του. Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος προτείνονται από τον πλειοψηφήσαντα συνδυασμό και ο Αντιπρόεδρος από το σύνολο της μειοψηφίας.

ii. Στην ανωτέρω ρύθμιση διαλαμβάνονται, επίσης, θέματα που σχετίζονται με τη διαδικασία διεξαγωγής της συνεδρίασης και ειδικότερα με τον τρόπο υπόδειξης των υποψηφίων, εκ μέρους της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας, για την ανάδειξή τους στα προειρημένα αξιώματα.

γi. Κατά τη διάταξη του άρθρου 104 παρ. 1, του αυτού Κώδικα, στον πρώτο και στον τρίτο χρόνο της δημοτικής περιόδου την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου, το δημοτικό συμβούλιο, μετά την εκλογή του προεδρείου, εκλέγει με φανερή ψηφοφορία τα μέλη της δημοτικής επιτροπής, που προέρχονται από τους δημοτικούς συμβούλους. Στις δημοτικές επιτροπές με πέντε

μέλη, ένα από τα μέλη τους, στις δημορχιακές επιτροπές με επτά μέλη δύο από τα μέλη τους και στις δημορχιακές επιτροπές με εννέα μέλη τρία από τα μέλη τους, προέρχονται από το σύνολο των συμβούλων των επιλαχόντων συνδυασμών και εκλέγονται από τα μέλη των ίδιων συνδυασμών.

δ. Από τη διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 13 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α-45), προκειμένης συγκρότησης των συλλογικών οργάνων της Διοίκησης, ορίζονται τα ακόλουθα :

«Όταν ο νόμος προβλέπει θητεία για τα μέλη του συλλογικού οργάνου, η αντικατάσταση μέλους πριν από τη λήξη της θητείας του είναι δυνατή μόνο για λόγο αναγόμενο στην άσκηση των καθηκόντων του, ο οποίος και πρέπει να βεβαιώνεται στη σχετική πράξη».

II.αι. Όπως προκύπτει από την προεκτεθείσα διάταξη του άρθρου 94 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Κυρωτικός νόμος 3463/2006), το πρώτον, προβλέφθη η ένταξη των δημοτικών συμβούλων σε δημοτικές παρατάξεις.

Η αντιστοίχιση τούτων έγινε με τους συνδυασμούς υπό τους οποίους έχουν εκλεγεί.

ii. Παράλληλως, η ανωτέρω διάταξη παρέχει την ευχέρεια σε μέλος του δημοτικού συμβουλίου με γραπτή δήλωσή του, προς το Προεδρείο ν' ανεξαρτητοποιηθεί από τη δημοτική παράταξη υπό την οποία και έχει εκλεγεί.

βi. Η αυτή διάταξη (άρθρο 94 Κ.Δ.Κ.) δεν διαλαμβάνει πρόβλεψη για την εξακολούθηση ή μη άσκησης των καθηκόντων των δημοτικών συμβούλων, οι οποίοι, κατόπιν εκλογής τους, ως προεχόμενων από την πλειοψηφία ή τη μειοψηφία, αντιστοίχως, μετέχουν στο προεδρείο του δημοτικού συμβουλίου ή στη δημορχιακή επιτροπή, μετά από γενόμενη, εκ μέρους των ίδιων, δήλωση ανεξαρτητοποίησης. Τούτο, διότι, ο νομοθέτης απέβλεψε, προεχόντως, στη συνδρομή των προαναφερθεισών ιδιοτήτων, κατά το χρόνο διενέργειας των οικείων ψηφοφοριών.

ii. Είναι, ακόμη, χαρακτηριστικό, ότι, τόσο η προμνημονευθείσα διάταξη του άρθρου 92 παρ. 1 του Δ.Κ.Κ. που προβλέπει την εκλογή του Προέδρου και του Γραμματέα του δημοτικού συμβουλίου από την πλειοψηφία και του αντιπροέδρου από τη μειοψηφία, όσο και η προεκτεθείσα διάταξη του άρθρου 104 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα που αναφέρεται στην αναλογική εκπροσώπηση της μειοψηφίας στα εκλεγόμενα μέλη της δημορχιακής

επιτροπής, χρησιμοποιούν, ρητώς τον όρο «συνδυασμοί» και όχι «δημοτικές παρατάξεις».

iii. Η έλλειψη, επομένως, κατά τα προδιαληφθέντα, οιασδήποτε πρόβλεψης συνύφανσης της ανεξαρτητοποίησης με απώλεια αιρετού αξιώματος που κατέχει δημοτικός σύμβουλος στο Προεδρείο του συμβουλίου ή ως μέλος της δημοτικής επιτροπής, στο πλαίσιο λειτουργίας των συλλογικών οργάνων διοίκησης του δήμου δεν παρέχει έρεισμα γραμματικής ή τελολογικής ερμηνείας προς τη κατεύθυνση υποστήριξης της απώλειας των προειρημένων αξιωμάτων μετά την επιγενόμενη δήλωση ανεξαρτητοποίησης. Η αντίληψη ενισχύεται και από το γεγονός, ότι δεν πρόκειται, στην προκείμενη περίπτωση, για απώλεια της ιδιότητας του αιρετού οργάνου (δημοτικός σύμβουλος), αλλά για απένταξη από το συνδυασμό (ή την παράταξη) στον οποίο ανήκαν κατά το χρόνο ανάδειξης στα περί ών πρόκειται αξιώματα.

γi. Περαιτέρω, κατά τις προμνημονευθείσες διατάξεις των άρθρων 92 παρ. 1 και 104 παρ. 1 του Δ.Κ.Κ., η εκλογή των μελών του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου, καθώς και των μελών της δημοτικής επιτροπής γίνεται με διετή θητεία.

ii. Κατά την κρατούσα νομολογική αντίληψη, δεν αποκλείεται η ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί συλλογικών οργάνων της διοίκησης και για τα αιρετά όργανα των δήμων, όταν δεν υφίσταται για το επίμαχο ζήτημα ρητή πρόβλεψη στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (βλ. Σ.τ.Ε. 3196/2006 εις Δελτίο Νομολογιακής και Βιβλιογραφικής Ενημέρωσής του Σ.τ.Ε. τεύχος 29/2006, καθώς και γνωμοδότηση Γ' Τμήματος Ν.Σ.Κ. 59/2004).

δi. Εξάλλου και υπό το δεδομένο, ότι η ανάδειξη στα προειρημένα αξιώματα γίνεται με διετή θητεία, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 13 παρ. 6 του ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας), εφαρμοζόμενη αναλόγως, αντικατάσταση μέλους συλλογικού οργάνου, με θητεία, είναι δυνατή προ της λήξεώς της, για λόγο που ανάγεται, αποκλειστικώς, στην άσκηση των καθηκόντων του, γεγονός που δεν συντρέχει στην προκείμενη περίπτωση.

III. Υπό τις ανωτέρω σκέψεις, το τμήμα εγνωμοδότησεν, ομοφώνως, ότι δημοτικοί σύμβουλοι, οι οποίοι εξελέγησαν μέλη του προεδρείου του δημοτικού συμβουλίου ή μέλη της δημοτικής επιτροπής, ως ανήκοντες στο συνδυασμό της πλειοψηφίας ή σε συνδυασμούς της μειοψηφίας και σε χρόνο

μεταγενέστερο της εκλογής, υπέβαλαν δήλωση ανεξαρτητοποίησης, κατ' άρθρο 94 παρ. 4 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, συνεχίζουν την άσκηση των καθηκόντων του, υπό τις ανωτέρω ιδιότητες, και μετά την ανεξαρτητοποίησή τους μέχρι τη λήξη της αντίστοιχης διετούς θητείας.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα ..14/6/2007

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Πουλάκος
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Νικόλαος Μαυρίκας
Νατοκός Σύμβουλος του Κράτους